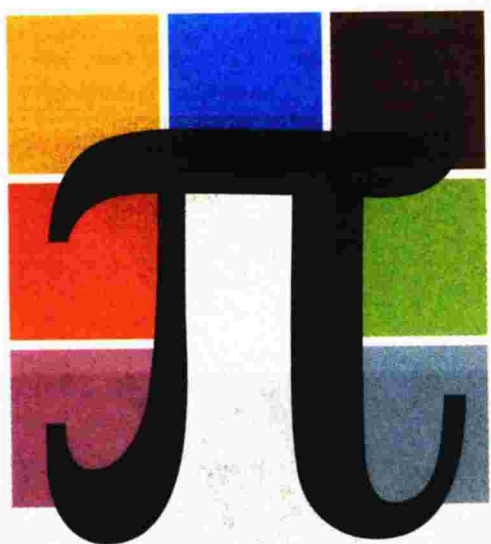

3

Ελληνικότητα
και μουσική

Συνέδριο στο πλαίσιο του
«Παρά θιν' αλόε» στην
Καλαμαριά

4

Από τον Κλούνεϊ
ώς τον Πολάνσκι

Γεύση από το Φεστιβάλ
Κινηματογράφου της
Βενετίας

10

Οι Αραβες, οι
Ελληνες, ο θρήνος

Παράσταση του
ΚΘΒΕ στο Βασιλικό
Θέατρο

6-7

Στην τελική ευθεία για την 3η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης

Προετοιμασίες για τη μεγάλη διοργάνωση, που θα φιλοξενηθεί από τις 18 Σεπτεμβρίου σε 11 μουσεία και μνημεία

3η ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η τέχνη και τα σημεία των καιρών

ΤΗΣ ΧΡΥΣΑΣ ΝΑΝΟΥ

Η σύγχρονη τέχνη εισβάλλει σε έντεκα βυζαντινά και οθωμανικά μνημεία, νεοκλασικά κτίρια και μουσεία της Θεσσαλονίκης που ανοίγουν για να υποδεχτούν εκθέσεις, διεθνές εργαστήριο νέων καλλιτεχνών, περφόρμανς, συμπόσιο και άλλες δράσεις. Όλα αυτά στο πλαίσιο της 3ης Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης, που υπό το γενικό τίτλο «Παλιές Διασταυρώσεις- Make it new», ξεκινάει τη διαδρομή της στις 18 Σεπτεμβρίου με κύριο διοργανωτή το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης μέσα από την «Κίνηση των 5 Μουσείων Θεσσαλονίκης» (Αρχαιολογικό, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, ΚΜΣΤ, Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Τελλόγλειο).

Μία Μπιενάλε που πατάει τόσο στη φιλοδοξία των υπευθύνων της να ενισχύσουν το διεθνές προφίλ μιας διοργάνωσης, η οποία μετράει μόλις τέσσερα χρόνια ζωής και να την εγγράψουν στο διεθνή εικαστικό χάρτη, όσο και στην προσπάθειά τους να υπερβούν τη δύσκολη οικονομική συγκυρία. Το δίπολο αυτό είναι εμφανές στις δηλώσεις στον «Ατκ» της προέδρου του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, Κατερίνας Κοσκινά, η οποία έχει τη διεύθυνση του όλου εγχειρήματος. «Έχουν γίνει πολύ σημαντικά βήματα σε σχέση με την προηγούμενη Μπιενάλε, έχουμε όμως πολύ δρόμο ακόμη μπροστά μας», λέει η κ. Κοσκινά δύο εβδομάδες πριν από τα εγκαίνια. «Η πρόσδος που έγινε φαίνεται από το γεγονός ότι επιχορηγούμαστε από την ΕΕ μέσω του ΕΣΠΑ και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, από τις συνεργασίες μας με άλλες Μπιενάλε, όπως αυτές της Λιόν και της Κωνσταντινούπολης, από τη σύνθεση της επιτροπής που ανέλαβε το κεντρικό πρόγραμμα αλλά και από τις ίδιες τις εκθέσεις, τις οποίες αφήνουμε στην κρίση του κοινού. Παράλληλα με το διεθνές άνοιγμα υπάρχει και μία στροφή στη Θεσσαλονίκη και την ιστορία της, χαρακτηριστικό που τονίζεται και από τη σύμπραξή μας με τα 5 Μουσεία», τονίζει. Η πρόεδρος του ΚΜΣΤ δεν κρύβει, ωστόσο, τις αμέτρητες δυσκολίες που συνάντησε στην προετοιμασία της διοργάνωσης, λόγω των οικονομικών προβλημάτων και ιδίως της γραφειοκρατίας. «Παρόλο που ξέραμε ότι θα ζοριστούμε σε επίπεδο διοικητικό, λόγω της φειδωλής χρηματοδότησης από την Περιφέρεια Μακεδονίας, μέχρι και τις παραμονές των εγκαίνιων

τα πράγματα φαίνονται εξαιρετικά δύσκολα έως και επικίνδυνα», τονίζει.

Πώς θα όριζε η κ. Κοσκινά το στίγμα της 3ης Μπιενάλε μέσα στο πλαίσιο αυτό; «Ως μία προσπάθεια να επαναπροσδιορίσουμε την ταυτότητά μας στην περιοχή στην οποία ανήκουμε», παρατηρεί, ενώ επισημαίνει ότι «το γενικό κλίμα αβεβαιότητας και ρευστότητας παρά τις τραγικές του συνέπειες κάνει ακόμη πιο αναγκαίο το διάλογο και την έρευνα στο επίπεδο του πολιτισμού».

«Ο γκρεμός και το ρέμα»

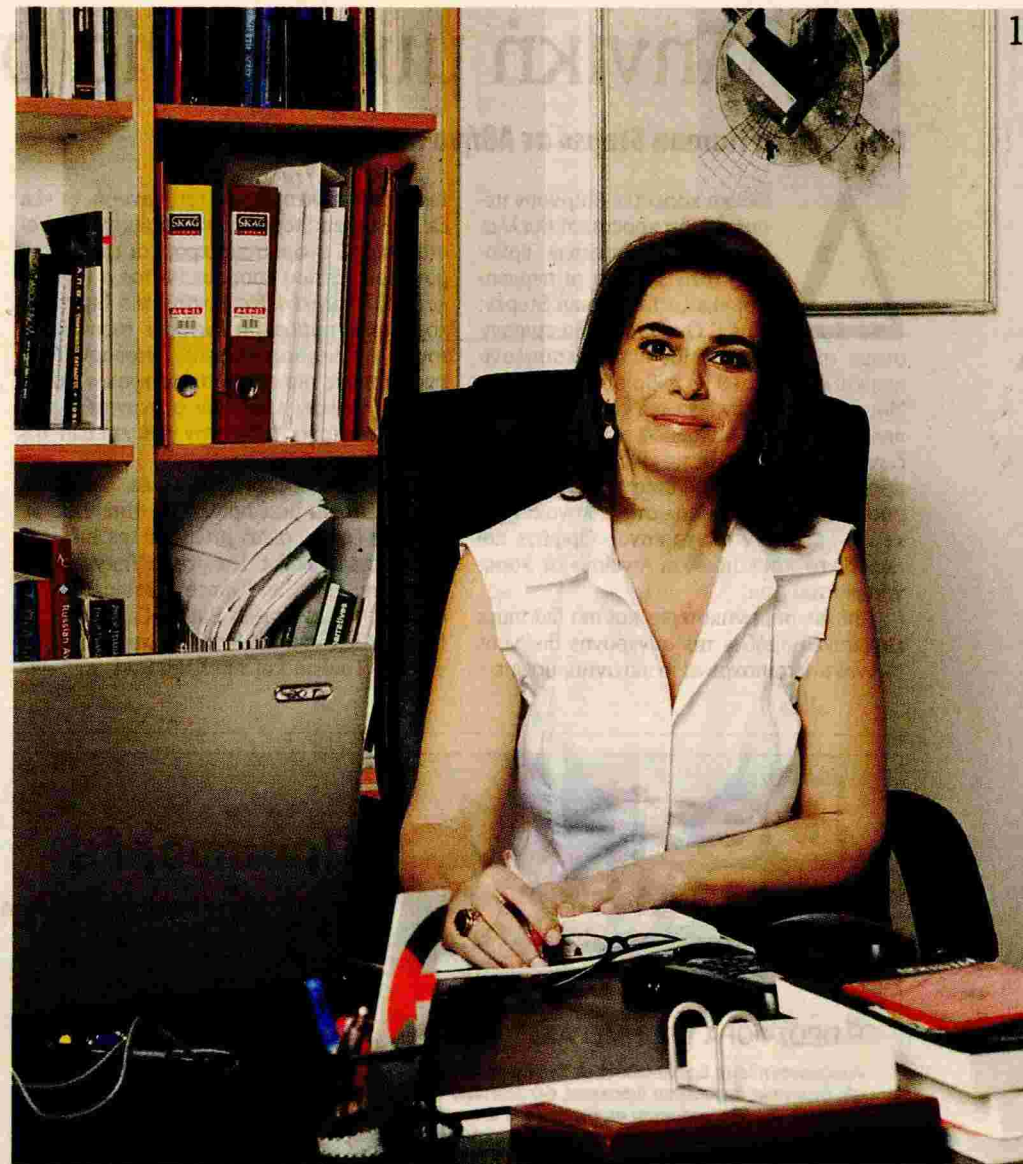
Εβδομήντα πέντε καλλιτέχνες και οργανισμοί από την Ελλάδα και το εξωτερικό θα παρουσιάσουν δείγματα της δουλειάς τους στο κεντρικό πρόγραμμα της 3ης Μπιενάλε που έχει γενικό τίτλο «Ο γκρεμός και το ρέμα». Οι εκθέσεις θα φιλοξενηθούν σε έντεκα χώρους: Αλατζά Ιμαρέτ, Αρχαιολογικό Μουσείο, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Γενί Τζαμί, Επταπύργιο, Κάζα Μπιάνκα, Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (Μονή Λαζαριστών), Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης (Αποθήκη Β1, Λιμάνι), Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Μπέη Χαράμ, Τελλόγλειο.

«Στις τρέχουσες συνθήκες της αυξανόμενης αστάθειας που εγκυμονούν υποσχέσεις και κινδύνους, ο τίτλος «Ο γκρεμός και το ρέμα», αποκτά μια ιδιαίτερη δυναμική καθώς συλλαμβάνει την αίσθηση του εύθραυστου και του επικίνδυνου που κυριαρχούν στις ευρύτερες πολιτικές που ασκούνται στο χώρο της Μεσογείου αλλά και στην ψυχολογία του ίδιου του απόμου», εξηγούν οι επιμελητές του κεντρικού προγράμματος Πάολο Κολόμπο, Μαχίτα Ελ Μπαχά Ουριέτα και Μαρίνα Φωκίδη. «Υπό την επίδραση του υποβόσκοντος κινδύνου και μιας «αμλετικού» τύπου αμφιβολίας, σύγχρονοι καλλιτέχνες παράγουν έργα, τα οποία χαρακτηρίζονται συχνά από μια αμυντική, ειρωνική διάθεση», σημειώνουν.

Το πρόγραμμα αντλεί έμπνευση από την ίδια τη Θεσσαλονίκη ως μία μεταφορά του πολυπολιτισμικού χαρακτήρα του παρελθόντος της. Καθένας από τους χώρους που θα στεγάσουν τις εκθέσεις του προγράμματος (μνημεία και μουσεία) αποτελεί ένα επεισόδιο από τη συνολική του αφήγηση.

Η θεματική επικεντρώνεται στην «Παλιές Διασταυρώσεις- Make it new» αφορά τρεις συνεχείς διοργανώσεις, από το 2011 και μέχρι και το 2015, στην περιοχή της Μεσογείου. Οι εκδηλώσεις της 3ης Μπιενάλε θα συνεχιστούν έως τις 18 Δεκεμβρίου.

Χ. Σαρκισιάν «In Between, 2007»

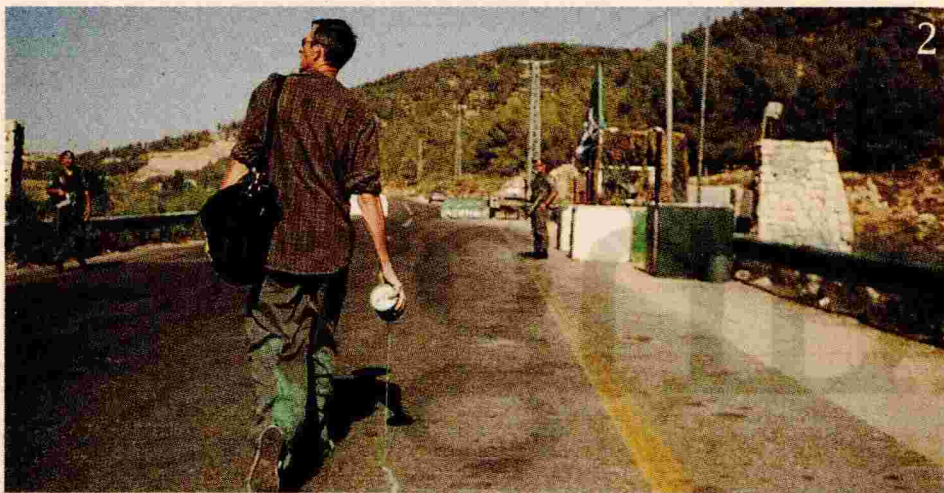

Χαλκογραφία του 18ου αι. με απεικόνιση της Στοάς των Ειδώλων (Αρχαία Αγορά) και εβραϊκού σπιτιού

Τα ανεξ

«Οι Εβραίοι στη Θεσσαλονίκη» Ανεξίτηλα σημάδια στο χώρο τίτλος της έκθεσης που θα ανοίξει από τις 18 Σεπτεμβρίου, στο της Μπιενάλε το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

Μέσα σε τέσσερις εκθεσιακές παρουσιάσεις η ιστορία της μεγαλύτερης εβραϊκής κοινότητας στην Ελλάδα, ως μια «αρχαία αναζήτηση, από την ελληνιστική, όπου ανιχνεύονται οι απαρχές της παρουσίας της, μέχρι την εβραϊκή της κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Μια διαδρομή στην τοποσημία που σταθμούς - τοπίοσημα που

2
Φράνσις Αλις «The Green Line» (2005)

3
Μάασρι Ζέιντα
«Biennalesigns Poster»

1
Η πρόεδρος του ΚΜΣΤ,
Κατερίνα Κοσκινά

Είτηλα ίχνη της εβραϊκής παρουσίας

Θεσσαλονίκη. «Ένα είναι ο αφιόξενή-υ, στο πλαίσιο-ρχαιολογικό-εσιακές ενό-στορία της κοινότητας καιολογική»-ιστική επο-παρχές της εξόντωσή-όλεμο. πόλη με ου αποτυ- πώνουν τη θρησκευτική, κοινωνική, οικονομική και πνευματική υπόστα-ση της εβραϊκής κοινότητας, όπως το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, περι-οχή όπου εκτεινόταν το εβραϊκό νεκροταφείο, η Αρχαία Αγορά όπου βρισκόταν η εβραϊκή συνοικία Rogos, το ξενοδοχείο «Ηλέκτρα Πάλας» στην Αριστοτέλους, κτισμένο στη θέση της περίφημης Σχολής της Alliance, η πλατεία Ελευθερίας, το Τελωνείο στο λιμάνι, οι έμπορικές στοές Σαούλ και Μοδιάνο, επαύλεις στην ανατολική Θεσσαλονίκη και ο παλιός σιδηρο-δρομικός σταθμός, όπου βρίσκονταν καταυλισμοί φτωχών Εβραίων (συνο-κισμός Χίρς).

Αντικείμενα, πλούσιο εποπτικό και οπτικοακουστικό υλικό, στο οποίο περιλαμβάνονται και ανέκδοτα κείμενα, φωτογραφίες, χάρτες, αφηγήσεις και ηχητικά ντοκουμέντα θα πλαισιώ-σουν τις θεματικές ενότητες.

Την επιμέλεια της έκθεσης, που εντάσσεται στο πρόγραμμα του ΥΠ-ΠΟΤ «Θεσσαλονίκη: Σταυροδρόμι Πολιτισμών», είχαν η διευθύντρια του ΑΜΘ, Πολυξένη Αδόμ-Βελένη, η προ-ϊσταμένη τμήματος εκθέσεων, Λιάνα Στεφανή, και οι αρχαιολόγοι, Ελευθε-ρία Ακριβοπούλου και Αγγελική Κου-κουβού.

Το Βυζάντιο σε διάλογο με τους Αραβες

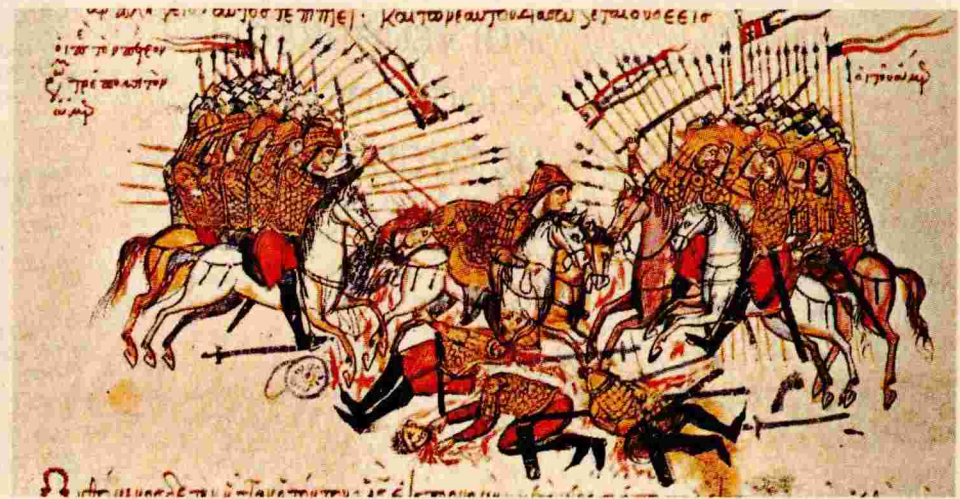
Οι σχέσεις και οι αλληλεπιδράσεις ανά-μεσα στο Βυζάντιο και τους Αραβες από τον 7ο αι. μ.Χ. έως το 1453 (Αλωση της Κωνστα-ντινούπολης) με στόχο την ανάδειξη πτυχών και των δυο πολιτισμών θα διερευνηθούν σε έκθεση που οργανώνει στο πλαίσιο της 3ης Μπιενάλε το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης.

Την επιμέλεια της έκθεσης, που εντάσσεται στο πρόγραμμα του ΥΠΠΟΤ «Θεσσαλονίκη: Σταυροδρόμι Πολιτισμών», είχε ο Σταμάτης Χονδρογιάννης, αρχαιολόγος του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού.

Μεταξύ άλλων, η έκθεση «Βυζάντιο & Αραβες» θα ρίξει φως σε ενδιαφέροντα θέματα, όπως η ταυτότητα των Αράβων, η γέννηση της νέας θρησκείας του Ισλάμ και τα χαλιφάτα, η εξάπλωσή τους στην αραβι-κή χερσόνησο και στη Μεσόγειο, οι πολιορ-

κίες της Κωνσταντινούπολης και η Αλωση της Θεσσαλονίκης το 904, οι μάχες με τους Αραβες και η δημιουργία της ακριτικής πα-ράδοσης με αναφορά στον Διγενή Ακρίτα. Παράλληλα με τις πολεμικές συγκρούσεις δε θα λείψουν οι αναφορές στις ειρηνικές συ-ναλλαγές και στις αλληλεπιδράσεις των δυο πολιτισμών στους τομείς των γραμμάτων, των επιστημών και της τέχνης.

Στους χώρους του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού θα παρουσιαστούν πάνω από 100 έργα, όπως εικόνες, χειρόγραφα, κοσμήματα, νομίσματα, κεραμικά και γλυπτά, από τις συλ-λογές του ΜΒΠ και αντικείμενα από δημόσια και ιδιωτικά μουσεία και Εφορείες Αρχαιοτή-των. Στις παράλληλες δράσεις συμπεριλαμβά-νονται διαλέξεις ιστορικών, εκπαιδευτικά προ-γράμματα για μαθητές, συναυλίες αραβικής μουσικής και κινηματογραφικές προβολές.

Βυζαντινή Νίκη στο Λαλακάοντα, 12ος-13ος αι., Μαδρίτη, Εθνική Πινακοθήκη

ΤΕΛΛΟΓΛΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

Η Φουστάτη και το παρελθόν της

Η Φουστάτη, η οποία αποτελεί σήμερα τμήμα του παλαιού Καΐρου, υπήρξε η πρώ-τη πρωτεύουσα της Αιγύπτου την περίοδο της κυριαρχίας των Αράβων (7ος αιώνας), και γνώρισε περίοδο ακμής ως το 12ο αιώνα, πρωταγωνιστεί σε έκθεση που διοργανώνει το Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών του ΑΠΘ.

Η έκθεση που θα εγκαινιαστεί το Νοέμ-βριο έχει τίτλο «Θραύσματα και σπαράγμα-τα από τη Φουστάτη» και διοργανώνεται σε συνεργασία με το Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης - Μουσείο Μπενάκη της Αθήνας.

Την επιμέλεια της έκθεσης είχαν η Ροζά-να Μπαλλιάν (Μουσείο Μπενάκη) και ο Πα-ναγιώτης Μπίκας (Τελλόγλειο).

Τα αρχαιολογικά κατάλοιπα που ήρθαν στο φως τα τελευταία εκατό χρόνια προσφέ-ρουν σημαντικές πληροφορίες για το ένδοξο παρελθόν της Φουστάτης. Τα αντικείμενα που θα εκτεθούν αποτελούσαν τμήμα της πε-ρίφημης συλλογής του Αντώνη Μπενάκη και σήμερα ανήκουν στο Μουσείο Ισλαμικής Τέ-χνης - Μουσείο Μπενάκη: γυάλινα και μεταλ-λικά μικροαντικείμενα, υφάσματα, τα οποία σε συνδυασμό με αραβικά χειρόγραφα, προ-ερχόμενα από τη Γρανάδα, αλλά και την προ-σωπική συλλογή του Νέστορα και της Αλίκης Τέλλογλου, καθώς και έπιπλα από το Λίβανο συνθέτουν μια ελκυστική και εμπεριστατω-μένη εικόνα του αραβικού κόσμου.